

РЕШЕНИЕ

№ 1365

гр. София, 16.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на шести декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Александрова
Членове: Нели С. Маринова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Виктория Ив. Тодорова
като разгледа докладваното от Нели С. Маринова Въззивно гражданско дело
№ 20221100508792 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 6898/21.06.2022 г., постановено по гр. д. № 16068/22 г. по описа на СРС, 78 състав, е признато, че ответникът „Н.С.“ ЕАД незаконно е уволнил ищеца А. С. Й. от заеманата длъжност „Администратор информационни системи“ в IT звено, Централно управление, със заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г., отменил е заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г.; и ищецът А. С. Й. е възстановен на длъжността „Администратор информационни системи“ в IT звено, Централно управление, при ответника „Н.С.“ ЕАД; ответникът „Н.С.“ ЕАД е осъден да заплати на ищеца А. С. Й. на основание чл. 344, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ сумата от 15 813,60 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 28.03.2022 г. до окончателното плащане на сумата, като е отхвърлен иска в останалата част до пълния предявен размер от 18 330,60 лв. С решението ответникът „Н.С.“ ЕАД е осъден да заплати на ищеца А. С. Й. на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 914,48 лв. – деловодни разноски, а ищецът А. С. Й.

е осъден да заплати на ответника „Н.С.“ ЕАД на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от 27,49 лв. – деловодни разноси. Освен това ответникът Н.С.“ ЕАД е осъден да заплати на СРС на основание чл. 78, ал. 6 ГПК сумата от 761,14 лв. – деловодни разноси.

Подадена е въззивна жалба от „Н.С.“ ЕАД срещу решение № 6898/21.06.2022 г., постановено по гр. д. № 16068/22 г. по описа на СРС, 78 състав, в частта, в която предявените искове са уважени. Твърди, че решението е неправилно и необосновано, тъй като съдът неправилно е приел, че трудовото правоотношение с ищеца е прекратено незаконосъобразно, тъй като няма задължително нормативно изискване за висше образование за длъжността. Посочва, че преди уволнението ищецът е заемал длъжността „Администратор информационни системи“, IT звено, като работодателят е определил като изискване за заемане на длъжността – минимална образователна степен: висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“ съгласно утвърдената на 30.05.2018 г. длъжностна характеристика, връчена на ищеца на 20.06.2018 г. Поддържа, че за заеманата длъжност няма нормативни изисквания, но когато такива не са предвидени в нормативен акт, работодателят може да определи тези изисквания с длъжностната характеристика и/или щатното разписание. Твърди, че в случая работодателят е въвел по – високо изискване за образование и квалификация за длъжността „Администратор информационни системи“ с оглед на особеностите на работата, а именно – поддръжката на компютърните и информационните системи, необходими за осъществяване на дейността на дружеството. Исква се от съда да постанови решение, с което да отмени обжалваното решение като неправилно, и вместо него да постанови друго решение, с което да отхвърли предявените искове. Претендира разноси. Прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК.

Въззиваемият – А. С. Й. е подал отговор на въззивната жалба в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК, в който поддържа становището, че въззивната жалба е неоснователна. Посочва, че изискването за висше образование е въведено от работодателя при утвърждаването на длъжностната характеристика на 30.05.2018 г., преди изменението на трудовото правоотношение, като към момента на сключване на допълнителното споразумение № 13 – 24/20.06.2018 г. ищецът изначално не е отговарял на така въведените изисквания за

длъжността. Поддържа, че ако работодателят се е съгласил, че притежаваните от работника или служителя образование и/или квалификация не представляват обективна причина за изпълнение на трудовата функция при сключването на трудовия договор, но впоследствие е прекратил трудовото правоотношение, поради липсата им за заемане на съответната длъжност, работодателят всъщност се позовава на въведените от него изисквания при приемане на работа, за които самият той е приел, че не са пречка да се изпълнява трудовия договор. Твърди, че в тази хипотеза работодателя няма право да прекрати трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ, като се позове на липсата им като обективна пречка, която не позволява на работника да изпълнява заеманата длъжност /в т. см. е т. 1А от ТР № 4/17 г. на ОСГК на ВКС/. Моли решението в обжалваната част да бъде потвърдено. Претендира разноси.

Софийски градски съд, след като взе предвид доводите на страните, и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

Предявени са обективно съединени иски с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, 2 и 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ.

Ищецът А. С. Й. твърди, че по силата на сключен трудов договор № РД 13 – 85/04.08.2017 г. с ответника „Н.С.“ ЕАД на основание чл. 67, ал. 1 КТ е бил назначен на длъжността Специалист „Сигурност на информацията“, в звено „Сигурност и координация“ в ЦУ на ответното дружество. Посочва, че на 20.06.2018 г. е било сключено допълнително споразумение № 13 – 24/20.06.2018 г. към трудовия договор, с което на основание чл. 119 КТ длъжността на ищеца е била променена от Специалист „Сигурност на информацията“, в звено „Сигурност и координация“, на длъжността „Администратор информационни системи“ в IT звено, с месторабота „Н.С.“ ЕАД, ЦУ. Твърди, че длъжностната характеристика за заеманата длъжност „Администратор информационни системи“ е утвърдена от изпълнителния директор на ответното дружество на 30.05.2018 г. Посочва, че на 03.02.2022 г. на ищеца е била връчена заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г., с която трудовото му правоотношение е било прекратено на основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ, считано от датата на връчване на заповедта, поради „липса на висше образование съгласно установените изисквания в щатното разписание“.

Твърди, че прекратяването на трудовото правоотношение е незаконосъобразно на следните основания: в оспорената заповед не е посочено кое е конкретното длъжностно /щатно/ разписание, на чиито изисквания служителят не отговаря, от коя дата е и кой орган го е утвърдил; в заповедта неправилно е посочено като мотив за прекратяване на трудовото правоотношение „липса на висше образование съгласно установените изисквания в щатното разписание“, вместо в „длъжностната характеристика“; изискването за наличие на висше образование е въведено от работодателя при утвърждаване на длъжностната характеристика на 30.05.2018 г., т. е. преди изменението на трудовото правоотношение с ищеца, като към момента на сключване на допълнително споразумение № 13 – 24/20.06.2018 г. ищецът изначално не е отговарял на заложените изисквания; липсва нормативно изискване за наличие на висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“ за заемане на длъжността „Администратор информационни системи“. Твърди, че след прекратяване на трудовото правоотношение с ответника ищецът не е започвал работа по друго трудово правоотношение. Искане се от съда да постанови решение, с което да признае за незаконно и да отмени уволнението на ищеца, извършено със заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г. на изпълнителния директор на ответното дружество, да възстанови ищеца на заеманата до уволнението длъжност „Администратор информационни системи“ в „I Т звено“ в „Н.С.“ ЕАД, Централно управление, и да осъди ответното дружество да заплати на ищеца сумата от 18 333,60 лв. /вж. допуснатото изменение в размера на иска/, представлява обезщетение за оставане без работа поради незаконно уволнение за периода от 03.02.2022 г. до 03.08.2022 г., ведно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 28.03.2022 г. до окончателното плащане. Претендира разноски.

Ответникът „Н.С.“ ЕАД оспорва исковете. Твърди, че доводите за незаконност на уволнението на ищеца са неоснователни. Посочва, че съгласно раздел VII. Изисквания за длъжността, т. 1.1. от длъжностната характеристика за длъжността „Администратор информационни системи“ в I Т звено в „Н.С.“ ЕАД, връчена на ищеца на 20.06.2018 г., минималната образователна степен за заемане на длъжността е висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“. Твърди, че длъжностната характеристика е била утвърдена на 30.05.2018 г. и ищецът е

бил запознат с критериите за заемане на длъжността. Поддържа, че прекратяването на трудовото правоотношение с ищеца е законосъобразно, поради което искът с правно основание чл. 225, ал. 1 КТ не следва да бъде уважаван. При условията на евентуалност прави възражение за прихващане с насрещни вземания на работодателя, които произтичат от същото правоотношение и съставляват изплатени обезщетения по чл. 220 КТ. Твърди, че в случай, че уволнението на ищеца бъде признато за незаконно и отменено, то основанието за получаване на сумите ще отпадне и същите подлежат на връщане. Моли за отхвърляне на исквете. Претендира разноски.

Не се спори между страните по делото, а и от представения като доказателство по делото трудов договор № РД 13 – 85/04.08.2017 г. се установява, че е възникнало трудово правоотношение между страните по делото, по силата на което ищецът е назначен на основание чл. 67, ал. 1, т. 1 КТ на длъжността Специалист „Сигурност на информацията“ в звено „Сигурност и координация“ в Централно управление на „Н.С.“ ЕАД, считано от 04.08.2017 г.

От допълнително споразумение № 13 – 24/20.06.2018 г. към трудовия договор се установява, че ищецът /с посочено образование – средно/ е преназначен на основание чл. 119 КТ на длъжността „Администратор информационни системи“, звено „Сигурност и координация“ в ответното дружество, считано от 20.06.2018 г.

От допълнително споразумение № 13 – 44/10.12.2019 г. към трудовия договор е видно, че е изменено месечното трудово възнаграждение на ищеца, като същото е увеличено на 2800 лв.

От представената като доказателство по делото длъжностна характеристика за длъжността „Администратор информационни системи“, утвърдена на 30.05.2018 г. от изпълнителния директор на ответното дружество, се установява, че работодателят е въвел минималната образователна степен за длъжността – висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“, както и че длъжностната характеристика е връчена на ищеца на 20.06.2018 г.

Съгласно чл. 20, ал. 1 от Браншовия Колективен трудов договор за работещите в „Н.С.“ ЕАД от 03.12.2020 г., към който ищецът е присъединен, с оглед членството му в синдикалната организация на КНСБ при ФНСЗ в

„Н.С.“ ЕАД – ЦУ, на база заявление № АД – НС 79 – 10/03.08.2020 г., към основното му трудово възнаграждение ежесечно се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит в размер на 1,3 % за всяка година трудов стаж.

Със заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г., издадена от изпълнителния директор на „Н.С.“ ЕАД, е прекратено трудовото правоотношение с ищеца, считано от датата на връчване на заповедта – 03.02.2022 г., на основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ – „поради липса на висше образование съгласно установените изисквания в щатното разписание“.

От огледа на оригинала на трудовата книжка на ищеца, извършен в първоинстанционното производство, се установява, че след прекратяването на трудовото правоотношение на ищеца с ответника липсва вписване на последващо трудово правоотношение с друг работодател.

От заключението на съдебно – счетоводната експертиза се установява, че брутно трудово възнаграждение на ищеца за последен пълен отработен месец – м. 06.2021 г. възлиза на 3055,60 лв., като то е формирано от следните постоянни елементи – основно трудово възнаграждение, допълнително възнаграждение за трудов стаж и прослужено време и социални разходи. Обезщетението по чл. 225, ал. 1 КТ за периода от 03.02.2022 г. до 03.08.2022 г. е в размер на 18 333,60 лв. От разпита на вещото лице в първоинстанционното производство се установява, че ответното дружество е изплатило на ищеца по банков път на 28.03.2022 г. обезщетение по чл. 220, ал. 1 КТ в размер на 2520 лв.

При така установените фактически обстоятелства по делото, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е допустима - подадена е в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от процесуално легитимирана страна срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт.

Разгледана по същество, въззивната жалба е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта му – в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената служебна проверка въззивният съд констатира, че

решението е валидно и допустимо – в обжалваната част. Първоинстанционният съд не е допуснал нарушение на императивни материалноправни норми.

Във връзка с доводите, изложени във въззивната жалба по отношение на правилността на решението в обжалваната му част, въззивният съд намира следното:

По иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ в тежест на ответника е да докаже, че прекратяването на процесното трудово правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ /поради липса на изискуемото образование за заеманата от ищеца длъжност/ е законосъобразно.

От събраните по делото писмени доказателства се установява по безспорен начин, че към момента на сключване на допълнително споразумение № 13 – 24/20.06.2018 г. към трудовия договор, с което ищецът е преназначен от длъжността специалист „Сигурност на информацията“ в звено „Сигурност и координация“ на длъжността „Администратор информационни системи“ в „IT звено“ в ответното дружество, за длъжността „Администратор информационни системи“ в „I T звено“ е била въведено изискване за минимална образователна степен – висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“ с утвърдената на 30.05.2018 г. от работодателя длъжностна характеристика. Установява се, че към момента на сключване на допълнителното споразумение от 20.06.2018 г., както и към момента на уволнението на ищеца, извършено със заповед № РД – 11 – 45/31.01.2022 г. на изпълнителния директор на ответното дружество, че ищецът е бил със средно образование.

Съгласно задължителното за съдилищата тълкуване, дадено с т. 1А от Тълкувателно решение № 4/17 г. по тълк. дело № 4/17 г. на ОСГК на ВКС, не е налице основанието по чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ за прекратяване на трудовия договор, ако при сключването му работникът или служителят не отговаря на въведените от работодателя изисквания за образование или професионална квалификация за изпълняваната работа. Разяснено е, че когато минималните изисквания за образование или професионална квалификация не са предвидени в нормативен акт, работодателят може да определи тези изисквания с длъжностната характеристика и/или в щатното разписание. Посочено е, че работодателят няма право да прекрати трудовия договор на

основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ, като се позове на тяхната липса, като обективна пречка, която не позволява на работника или служителя да изпълнява заеманата длъжност, освен ако не е знаел и не е могъл да узнае за това /напр. при постъпване на работа не са били представени документи за притежаваното от работника или служителя образование и/или професионална квалификация съгласно Наредба № 4 от 11.05.1993 г. за документите, които са необходими при сключване на трудов договор/. В този случай, липсата на притежаваните от работника или служителя образование и/или професионална квалификация при сключване на трудовия договор, когато изискванията не са нормативно установени, а са били въведени от работодателя, не може да бъде основание за законосъобразно прекратяване на трудовото правоотношение по чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ поради това, че липсва новонастъпил юридически факт като основание за едностранно прекратяване на трудовия договор и е налице злоупотреба с право от страна на работодателя.

По делото се установява, че към момента на сключване на допълнителното споразумение от 20.06.2018 г. работодателят е знаел, че ищецът не отговаря на въведеното от него с длъжностната характеристика от 30.05.2018 г. изискване за минимална образователна степен - висше образование с образователно – квалификационна степен „магистър“, поради което прекратяването на процесното трудово правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 6 КТ е незаконно и следва да бъде отменено.

Предвид основателността на иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ и с оглед безсрочния характер на процесното трудово правоотношение, искът с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ също следва да се уважи като основателен, като ищецът следва да бъде възстановен на заеманата до уволнението му длъжност.

За основателността на иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ следва да се докаже, че ищецът е останал без работа през процесния период, поради което е претърпял имуществени вреди в претендирания размер.

В случая, уволнението на ищеца е признато от съда за незаконно. От извършения оглед от оригинала на трудовата книжка на ищеца в откритото съдебно заседание на 07.06.2022 г. се установява, че след прекратяването на

трудоовото правоотношение на ищеца с ответника липсва вписване на последващо трудово правоотношение. Ето защо, съдът приема, че през процесния период ищецът не е работил по трудово правоотношение при друг работодател. От заключението на съдебно – счетоводната експертиза се установява, че брутното трудово възнаграждение на ищеца за последен пълен отработен месец преди уволнението му /м. 06.2021 г./ възлиза на 3055,60 лв., а размерът на обезщетението по чл. 225, ал. 1 КТ за периода от 03.02.2022 г. до 03.08.2022 г. е 18 333,60 лв. От тази сума първоинстанционният съд правилно е приспаднал платеното на ищеца обезщетение по чл. 220, ал. 1 КТ в размер на 2520 лв. с оглед основателността на направеното възражение за прихващане.

Предвид изложеното по – горе искът с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ е основателен до размера на сумата от 15 813,60 лв., представляваща обезщетение за оставане без работа поради незаконно уволнение за периода от 03.02.2022 г. до 03.08.2022 г. В частта, в която е отхвърлен искът по чл. 225, ал. 1 КТ за разликата до пълния предявен размер, решението е влязло в сила като необжалвано.

Поради съвпадение в крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд решение № 6898/21.06.2022 г., постановено по гр. д. № 16068/22 г. по описа на СРС, 78 състав, следва да бъде потвърдено като правилно в обжалваната му част.

По разноските по делото:

Всяка от страните претендира разноски. Въззивникът прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендираното от въззиваемия адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

Съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 5 ГПК ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по – нисък размер на разноските в тази им част, но не по – малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 ЗА.

Съгласно разясненията, дадени с т. 3 от Тълкувателно решение № 6/12 г. по тълк. дело № 6/12 г. на ОСГТК на ВКС, основанието по чл. 78, ал. 5 ГПК се свежда до преценка за съотношението на цената на адвокатска защита и фактическата и правна сложност на делото. Посочено е, че когато съдът е

сезиран с такова искане, той следва да изложи мотиви относно фактическата и правна сложност на спора, т. е. да съобрази доказателствените факти и доказателствата, които ги обективират, и дължимото правно разрешение на повдигнатите правни въпроси, което е различно по сложност при всеки отделен случай, и ако изведе несъответствие между размера на възнаграждението и усилията на защитата при упражняване на процесуалните права, да намали договорения адвокатски хонорар.

Съвкупната преценка на посочените по – горе обстоятелства води до извода, че делото се характеризира с обичайната за този вид граждански дела /“Бързо производство“ по реда на гл. 25 ГПК/ фактическа и правна сложност, като положените усилия от защитата на въззиваемия при упражняване на процесуалните права по делото /изготвяне на отговор на въззивната жалба и осъществяване на процесуално представителство пред въззивната инстанция/ съответстват на уговореното и заплатено адвокатско възнаграждение за въззивното производство /1000 лв./, което не надвишава минималния размер на адвокатското възнаграждение, определено по реда на чл. 7, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /в редакцията към 15.08.2022 г. – датата на сключване на договора за правна защита и съдействие/. Ето защо, възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК е неоснователно.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК въззивникът следва да бъде осъден да заплати на въззиваемия сумата от 1000 лв., представляваща разноски за адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 6898/21.06.2022 г., постановено по гр. д. № 16068/22 г. по описа на СРС, 78 състав.

ОСЪЖДА „Н.С.“ ЕАД, ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „***** III” № ***** да заплати на А. С. Й., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж. к. ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 1000 лв., представляваща разноски за адвокатско възнаграждение във въззивното производство.

Решението може да се обжалва пред ВКС в 1 – месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____